

Film i Skåne
Regionaløkonomisk analyse

November 2003

Film i Skåne
Regionaløkonomisk analyse

November 2003

Indhold

Side

1. Indledning.....	1
2. Effekter af investering i filmproduktion.....	3
3. Mekanismer når der investeres i filmproduktion.....	6
3.1 Investering	6
3.2 Forbrug	7
4. Forbrug i en filmproduktion	9
5. Regionaløkonomisk effekt.....	17
5.1 Direkte Effekt og indirekte effekter	17
5.2 Samlet effekt	23
6. Makroøkonomiske effekter.....	28

1. Indledning

Film i Skåne har bedt PLS RAMBØLL Management A/S gennemføre en analyse, der afdækker de regionaløkonomiske effekter af filmproduktion i Skåne, herunder Film i Skånes bidrag til effekten. Dette notat præsenterer analysens resultater.

Film i Skåne bidrager til den regionale udvikling af Skåne, og dermed udviklingen i svensk økonomi samlet set, gennem investeringer i filmproduktion. Indledningsvis skal det til analysen bemærkes, at det generelt er en kompleks øvelse at beregne regional- og makroøkonomiske effekter af investeringer af denne type, da det i princip-pet forudsætter kendskab til relationer og kausale sammenhænge i hele økonomien. Præcise beregninger kræver således anvendelse af økonomiske modeller, hvor de kausale sammenhænge er estimeret på et empirisk grundlag.

Da filmproduktion generelt udgør en beskeden del af den samlede økonomi, indgår erhvervet ikke som en særskilt branche i eksisterende økonomiske modeller. Beregningerne, der præsenteres i det følgende, er derfor ikke baseret på modelberegninger, men på en detaljeret gennemgang af budgetterne for ti filmprojekter, suppleret med resultaterne fra eksisterende danske og svenske undersøgelser af effekterne af film-produktion.

På dette datagrundlag kan effekterne af filmproduktion i Skåne kun opgøres med en vis usikkerhed. Hvor det har været nødvendigt at skønne over effekterne er der valgt en minimumstilgang, således at de resultater, der præsenteres i det følgende, med sikkerhed ikke overvurderer betydningen af Film i Skåne.

Det skal endvidere bemærkes, at analysen ikke tager stilling til, hvorvidt den økonomiske støtte, der udbetales til filmprojekterne, ved en alternativ placering kunne skabe en højere værditilvækst for Skåne.

Rapporten er struktureret omkring fem kapitler: I de første to kapitler sammenfattes de forskellige typer af effekter, der opstår som følge af investering i filmproduktion og de mekanismer, der skaber effekterne, på et generelt niveau.

På baggrund af en regnskabsanalyse af ti filmprojekter støttet af Film i Skåne i perioden 2000-2002 analyseres effekterne, der specifikt følger af Film i Skånes indsats, i kapitel 3. Resultaterne af regnskabsanalysen anvendes derefter til beregning af de regionaløkonomiske effekter i kapitel 4, og i kapitel 5 opgøres effekterne på makroniveau.

2. *Effekter af investering i filmproduktion*

Produktion af varer og serviceydelser påvirker samfundsøkonomien gennem værdiskabelse i form af indkomst til beskæftigede, afkast til investorer og omsætning hos underleverandører. Lokaliseringen af produktionen har betydning for, hvor værdiskabelsen finder sted, da de beskæftigede normalt rekrutteres i umiddelbar nærhed af produktionen, ligesom en del af underleverandørerne typisk vil være lokale virksomheder.

Film i Skåne investerer i filmproduktion, og bidrager dermed direkte til en øget værdiskabelse gennem øget beskæftigelse og indkomst. Forudsætningen for, at Film i Skåne støtter et projekt er endvidere, at det dobbelte af støttebeløbet forbruges i Skåne. Film i Skåne påvirker derfor også lokaliseringen af filmproduktionen, og bidrager i dermed i særlig grad til en øget værdiskabelse i den Skånske region.

Det har således en direkte værdi for Skåne, at Film i Skåne tiltrækker produktion af film til regionen gennem finansiel støtte. Dette må forventes at have en afsmittende effekt på lokaliseringen af filmproduktioner generelt, da der ved en kontinuerlig produktion af film opbygges kompetencer lokalt, og dermed et attraktivt filmmiljø i Skåne. På sigt vil dette i sig selv kunne tiltrække filmproduktioner til regionen, der ikke er støttet af Film i Skåne. Hvis rammebetingelserne i øvrigt er optimale kan dynamikken betyde, at der etableres en film kompetenceklynge i Skåne, evt., som en del af en større kompetenceklynge i Øresundsregionen.

Udover den direkte værdiskabelse og de dynamiske effekter kan filmproduktion i Skåne bidrage til at sætte regionen på verdenskortet, og dermed markedsføre regionen internationalt. Effekterne af dette kan på kort sigt være øget turisme. På længere sigt kan øget kendskab og viden om Skåne og Sverige betyde, at eksportvirksomheder får lettere adgang til nye markeder, ligesom udenlandske virksomheder og investorer kan få øjnene op for Sverige som en del af deres forretningsområde.

Endelig kan det forventes, at synliggørelsen af Skåne internationalt gør det lettere at tiltrække kvalificeret arbejdskraft, ikke alene for filmerhvervet, men generelt for virksomheder lokaliseret i regionen.

Teoretisk er der dermed en lang række effekter af Film i Skånes virke. Nogle effekter realiseres umiddelbart, mens andre først realiseres på sigt.

Nærværende analyse af effekterne fokuserer på de umiddelbare og direkte effekter. De dynamiske effekter beskrives nærmere i forbindelse med en vurdering af det erhvervsmæssige potentiale i Øresundsregionen, men kvantificeres ikke nærmere i relation til Film i Skåne, da dette vil være forbundet med meget stor usikkerhed. Det samme gælder værdien af synliggørelse af Skåne internationalt, der ikke behandles yderligere i denne analyse.

Tabellen nedenfor opsummerer effekter og hvad der er omfattet af nærværende analyse:

Figur 2.1. Effekter af Film i Skånes støtte til filmproduktion

	<i>Effekt for Skåne</i>	<i>Analyse</i>
Direkte værdiskabelse	<ul style="list-style-type: none"> • Investeringer • Arbejdspladser • Omsætning 	Beregnes i analysen
Dynamiske effekter	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetenceopbygning/Talentpleje • Integration over Øresund 	Beregnes til dels i analysen
Markedsføring af Skåne	<ul style="list-style-type: none"> • Øget turisme • Tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft 	Beregnes ikke i analysen

Da det alene er den direkte værdiskabelse, der er omfattet af nærværende analyse, er de beregnede effekter af Film i Skånes indsats, der præsenteres i det følgende, absolutte minimumsskøn. Særligt de dynamiske effekter må formodes at være store, da andre undersøgelser har vist, at det erhvervmæssige potentiale for filmproduktion i Øresundsregionen er stort.

3. *Mekanismer når der investeres i filmproduktion*

De regional- og samfundsøkonomiske effekter af filmproduktion opstår i tre led, nemlig ved investeringen og ved forbruget af investeringen i forbindelse med selve produktionen, og gennem den indtjening som filmen skaber.

Filmenes indtjening er ikke omfattet af analysen. Størstedelen af det samlede støtte-beløb går til langfilm, der som udgangspunkt er et kommercielt produkt. Således er ca. 2,9 mio. kr. ud af et samlet støttebeløb i 2002 på 4,6 mio. kr. gået til langfilm. Der er dog kun tale om ca. 1-2 langfilmsprojekter om året. Den resterende del af støtten gives til kort- og dokumentarfilm, hvor det kommercielle potentiale er begrænset. Effekten forbundet med filmenes indtjening må derfor formodes at være begrænset.

Endvidere afhænger effekten af, hvordan indtjeningen efterfølgende placeres. I mange tilfælde geninvesteres overskuddet i nye filmprojekter, og bliver dermed en del af det samlede finansielle grundlag for filmproduktion i Sverige. Da det ikke har været muligt at indsamle data om geninvesteringer, er det ikke muligt nærmere at vurdere effekten af dette.

3.1 **Investering**

Film i Skåne stiller som krav for at tildele et filmprojekt midler, at

- Støtten kan højst udgøre 30% af det samlede budget
- Mindst det dobbelte af støttebeløbet skal forbruges i Skåne

Udover ovenstående kan Film i Skåne stille krav om rettigheder i produktionen, samt at en vis del af de ansatte skal være fra Skåne. Disse krav anvendes i varierende grad.

Finansieringen - udover støtten fra Film i Skåne - rejses fra

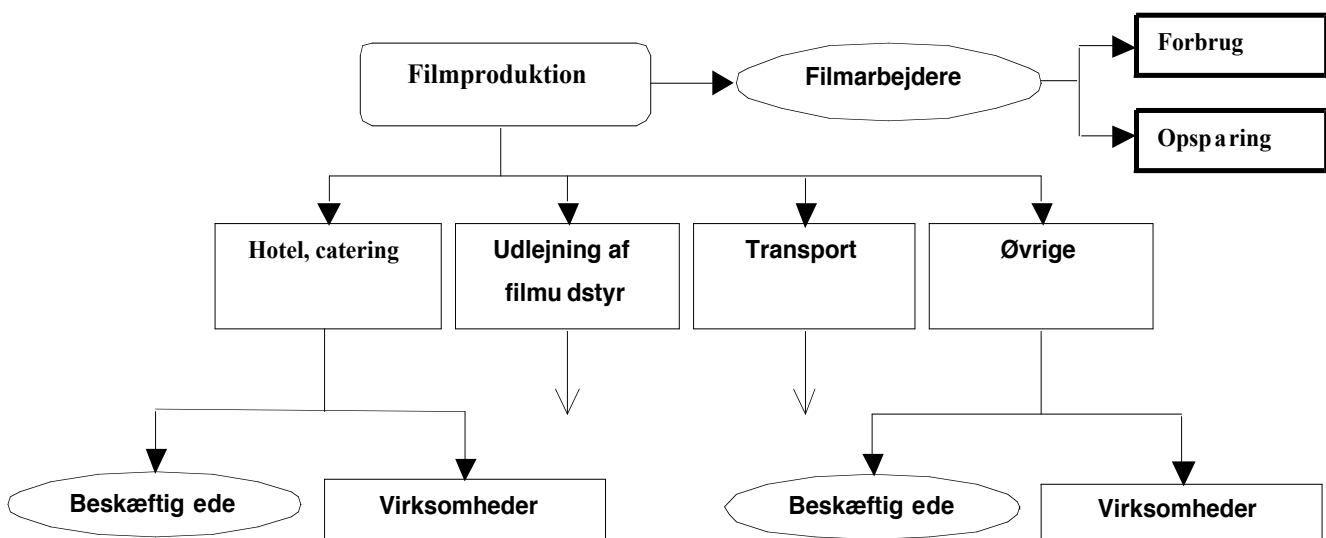
- Svenska Filminstitutet
- Andre nordiske filminstitutter og fonde
- Støtte via EU's media+ program samt fonde
- Co-produktioner med Svenske TV-selskaber
- Co-produktioner med udenlandske TV-selskaber
- Distributionsselskaber
- Andre private investorer

Hovedparten af finansieringskilderne ligger dermed uden for Skåne, og hovedparten af finansieringen rejses dermed også uden for Skåne. Det betyder, at Film i Skånes støtte til filmproduktionen i høj grad tiltrækker investeringer til Skåne.

3.2 Forbrug

Et krav for tildeling af støtte er, at mindst halvdelen af støtten forbruges i Skåne, dvs. til køb af arbejdskraft, produktionsudstyr, serviceydelser mv. Dette har en direkte effekt for personer, der er involveret i produktionen, og en indirekte effekt for de virksomheder, der er underleverandører til produktionen. Dette er illustreret i figuren nedenfor:

Figur 3.1: Oversigt over den direkte værdiskabelse ved filmproduktion



Figuren illustrerer, at der direkte til filmproduktionen er knyttet en række filmarbejdere, fx skuespillere, regissører, fotografer mv. Disse erhverver en indkomst (løn) i forbindelse med filmproduktionen, der anvendes på enten forbrug af varer og serviceydelser, eller til opsparing.

Udover den direkte aflønning, købes der serviceydelser i form af hotelindlogeringer og catering, transport, leje af produktionsudstyr mv. For at virksomhederne kan levere disse ydelser til filmproduktionen ansætter de personale og køber varer og serviceydelser fra andre virksomheder.

Igangsættelsen af en filmproduktion har dermed en direkte effekt i form af øget indkomst blandt filmarbejderne, og en indirekte effekt, gennem køb af varer og service-ydelser hos andre virksomheder, der igen skaber øget efterspørgsel efter arbejdskraft og blandt andre virksomheder.

Udover de direkte og indirekte effekter opstår der afledte effekter i forbindelse med produktionen, som følge af indkomststigningen blandt de beskæftigede. Den højere indkomst anvendes til opsparing og køb af varer og serviceydelser. Dette er illustreret i figuren for filmarbejdere, men effekten opstår i alle led i kæden, hvor der skabes indkomst til beskæftigede. Et eksempel på en afledt effekt er øget efterspørgsel efter boliger, når beskæftigelsen og dermed indkomsten stiger.

I det næste kapitel analyseres de direkte og indirekte effekter af filmproduktioner, Film i Skåne har været involveret i. For de indirekte effekter er analysen dog begrænset til effekter af første orden, dvs. effekten blandt de virksomheder, der direkte leverer input til filmproduktionen. I notatets kapitel 4 vurderes de indirekte og afledte effekter på et overordnet niveau.

4. Forbrug i en filmproduktion

Beregningen af de direkte og indirekte effekter af filmproduktion er baseret på en analyse af omkostningsfordelingen i ti projekter, som Film i Skåne har støttet mellem 2000 og 2002. Regnskaberne fordeler sig på fire langfilm, tre kortfilm og tre dokumentarfilm. Der er således ikke tale om en totaldækkende analyse af projekter støttet af Film i Skåne, men det vurderes, at der er tale om et repræsentativt udsnit af projekter opgjort i forhold til støttens størrelse.

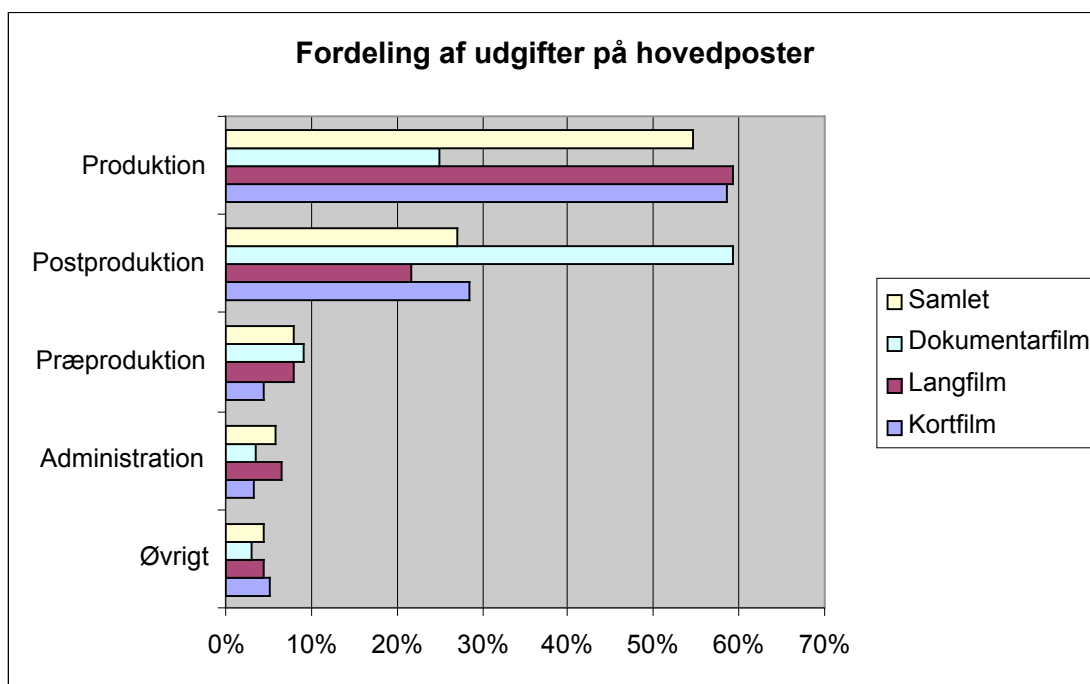
De specifikke filmprojekter fremgår af tabel 2.

Figur 4.1: Projekter, der er anvendt til beregning af direkte og indirekte

Kategori	Navn
Langfilm	Ulvepigen Tinke
	Det odödliga
	Capricciosa
	Så vit som en snö
Kortfilm	Hotel Rienne
	Music for one apartment
	Ensamma Stunder
Dokumentarfilm	Blådårar 2
	Närvarande
	Svenstorp Blues

I figur 2 er udgifterne fordelt på præproduktion, produktion, postproduktion, administration samt øvrigt. Det fremgår, at omkostningsfordelingen for dokumentarfilm afviger fra de øvrige typer af film: Produktionen af en dokumentarfilm vejer ikke særlig tungt (ca. 25 pct. af det samlede budget), mens postproduktion er en stor post (næsten 60 pct.). Det modsatte gør sig gældende for de andre kategorier, hvor produktionen udgør mere end halvdelen af de samlede omkostninger. Omkostningerne forbundet med præproduktion, administration og øvrigt er begrænset og fylder stort set det samme for de fire kategorier af film.

Figur 4.2: Fordeling af udgifter på hovedposter



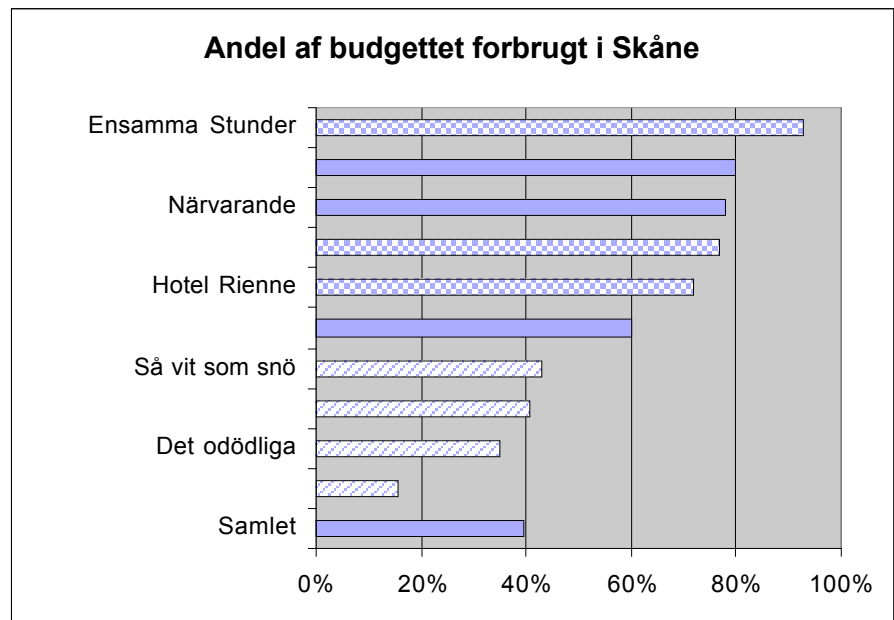
Der kan ligeledes konstateres forskelle med hensyn til, hvor midlerne anvendes for de forskellige kategorier af film, jf. tabellen neden for. For langfilmene bruges i gennemsnit 36% af budgettet i Skåne, mens kort- og dokumentarfilmene anvender over 70% af budgettet i Skåne. Forholdsmæssigt har kort- og dokumentarfilm dermed størst regionaløkonomisk betydning, men da langfilmernes budgetter er langt større, er bidraget i kroner til regionen væsentligt større for denne kategori af film.

Figur 4.3: Forbrug i filmproduktionen fordelt på filmkategori og hvor pengene forbruges

	<i>I al (mio. kr.)</i>	<i>I Skåne (mio. kr.)</i>	<i>Andel brugt i Skåne</i>
Langfilm	82,0	29,2	36%
Kortfilm	2,6	2,0	77%
Dokumentarfilm	6,7	4,8	72%

Figur 3 indeholder en tilsvarende opgørelse, men for de enkelte film. Det fremgår, at det er alle langfilm, der forbruger en lavere andel af budgettet i Skåne. Ulvepiggen Tinke brugte 15,5%, og ingen af de andre langfilm brugte mere end ca. 40% af budgettet i regionen. Den lave andel for Ulvepiggen Tinke skyldes ikke mindst, at filmen er produceret som en samproduktion imellem Danmark og Sverige. Dermed er det kun en begrænset del af indspilningerne, som er foregået i Sverige og dermed i Skåne. Filmen er derfor ikke typisk for et langfilmsprojekt støttet af Film i Skåne.

Figur 4.4: Andel af budgettet forbrugt i Skåne for de ti projekter.



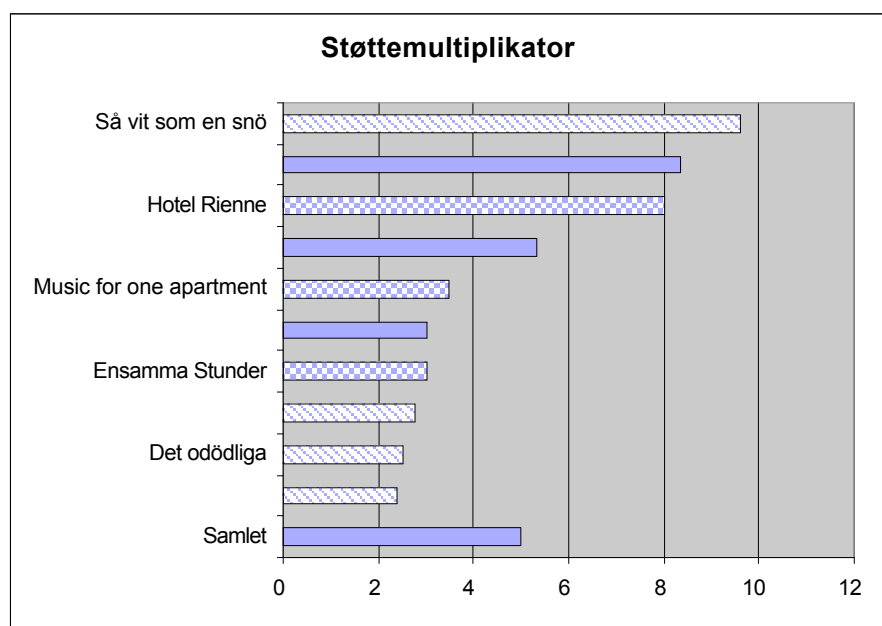
Ovenstående afspejler den geografiske omkostningsprofil generelt for projekterne. For nærmere at belyse Film i Skånes regionaløkonomiske betydning er der beregnet en såkaldt støttemultiplikator for hvert af de ti projekter. Støttemultiplikatoren udtrykker dermed, hvor stor en del af den udbetalte støtte, der realiseres som øget forbrug i Skåne. Støttemultiplikatoren er præsenteret i figur 4.

Det er ikke uproblematisk at sammenligne de forskellige filmkategorier mht. støttemultiplikator:

- I Så vit som en snö har Film i Skåne bidraget med en yderst begrænset del af budgettet i et projekt, som stort set udelukkende blev produceret i Skåne. Det giver en meget stor multiplikator.
- Der er en øvre støttegrænse på 150.000 for kort- og dokumentarfilm, hvilket for større projekter af denne type giver en meget stor støttemultiplikator.

Med disse forbehold viser figur 4, at den højeste støttemultiplikator findes for Så vit som en snö, hvor der for hver krone Film i Skåne støttede filmen med blev brugt næsten ti kroner i regionen. Støttemultiplikatoren for de øvrige langfilm er til gengæld de laveste, da der kun blev forbrugt godt det dobbelte af støtten i regionen, dvs. tæt på mindstekravet for modtagelse af støtte. Til gengæld er langfilmsprojekternes budgetter væsentligt større end budgetterne for kort- og dokumentarfilm, og effekten for Skåne opgjort i kroner er derfor klart større for denne kategori af film, jf. ovenfor.

Figur 4.5: Støttemultiplikator for de 10 behandlede projekter.



De indirekte effekter opstår som beskrevet i kapitel 2 som følge af, at virksomheder i og uden for Skåne leverer varer og tjenesteydelser til filmproduktionen. Det er derfor relevant at se på, hvordan omkostningerne fordeler sig på forskellige poster i regnskaberne, dvs. hvor meget der bliver brugt på transport, administration, udstyr osv., og hvor stor en andel der efterspørges hhv. i og uden for Skåne. De

ti regnskaber der danner grundlag for denne analyse er dog ikke opstillet identisk, og flere af regnskaberne er ikke tilstrækkeligt detaljerede til en analyse af denne type. Den følgende opgørelse er derfor alene baseret på Så vit som en snö, Ulvepigen Tinke samt Capricciosa, da det ikke for de andre filmprojekter har været muligt at fordele udgifterne geografisk

I den første opgørelse er forbruget fordelt geografisk i forhold til flowet i filmproduktionen, dvs. for hhv. præproduktion, produktion og postproduktion, samt administration og øvrige udgifter, jf. tabellen neden for. Det fremgår, at for ingen af områderne er der forbrugt mere end halvdelen i Skåne, hvilket naturligvis hænger sammen med, at langfilmene generelt bruger en mindre andel af budgettet i regionen, jf. ovenfor. Men det er værd at bemærke, at produktionen af filmene i større grad finder sted i regionen, og postproduktionen omvendt kun i begrænset omfang skaber efterspørgsel i regionen.

Figur 4.6: Andel af budgetsum brugt i Skåne fordelt på hovedposter

	<i>I alt (mio. kr.)</i>	<i>I Skåne (mio. kr.)</i>	<i>Andel brugt i Skåne</i>
Præproduktion	7,3	2,4	33,0%
Produktion	48,7	22,1	45,4%
Postproduktion	12,0	2,1	17,0%
Administration	5,1	0,6	11,6%
Øvrigt	2,8	0,8	27,6%

Som for den geografiske fordeling af omkostningerne samlet set, kan der udregnes støttemultiplikatorer for de enkelte poster. Støtten til projekterne er antaget proportionalt fordelt imellem posterne, og er sat i forhold til forbruget i Skåne for hver post. Støttemultiplikatoren er derfor tæt forbundet med den samlede andel der forbruges i Skåne, jf. tabel 4 ovenfor.

Tabel 5 indeholder den gennemsnitlige støttemultiplikator for de tre langfilmsprojekter. Som det fremgår er støttemultiplikatoren størst for produktion og præproduktion, og lavest for postproduktion, administration og øvrigt.

Figur 4.7: Støttemultiplikator for de enkelte hovedbudskaber

	<i>Støtte (mio. kr.)</i>	<i>Multiplikator</i>
Præproduktion	0,5	5,18
Produktion	3,5	5,82
Postproduktion	1,3	2,52
Administration	0,4	2,42
Øvrigt	0,2	2,40

Resultaterne i tabel 5 afspejler filmerhvervets styrkepositioner i Skåne. En stor del af præproduktionen og produktionen kan således gennemføres inden for regionen, mens efterbehandlingen i postproduktionen varetages af personer og virksomheder uden for Skåne. En højere støttemultiplikator vil fremadrettet kunne realiseres, hvis der i Skåne opbygges tilstrækkeligt med kompetencer til, at også postproduktionen kan gennemføres inden for regionen. Da en stor del af administrationen også er knyttet til postproduktion vil støttemultiplikatoren for denne også stige. Hvorvidt det er rationelt at opbygge denne type kompetencer i regionen kan dog diskuteres, da der hovedsageligt er tale om højt specialiserede funktioner, det ikke nødvendigvis vil være effektivt løses lokalt.

Med hensyn til kategorien øvrige er det vanskeligt at vurdere mulighederne for at øge multiplikatoren, da der er tale om en samlekategori, der dækker over blandt andet markedsføring og uforudsete udgifter.

Ovenstående analyse viser, hvordan budgetterne for udvalgte filmprojekter støttet af film i Skåne er sammensat, både med hensyn til fordelingen på de forskellige dele af en filmproduktion og i forhold til om forbruget er inden eller uden for Skåne. I det følgende kapitel

anvendes resultaterne til at beregne de direkte og indirekte effekter af filmproduktion.

5. Regionaløkonomisk effekt

Den regionaløkonomiske effekt består af hhv. direkte og indirekte effekter, der beregnes i afsnit 4.1. Den samlede effekt, dvs. inklusiv de afledte effekter af øget indkomst som følge af filmproduktion beregnes i afsnit 4.2.

5.1 Direkte Effekt og indirekte effekter ¹

Den samlede filmproduktion i Skåne genererede i 2002 en omsætning på 50 mio. kr., samt et forbrug i regionen på 35 mio. kr. Film i Skåne bidrog med finansiering af projekter med en samlet omsætning på 29 mio. kr., hvoraf 15 mio. kr. blev forbrugt i regionen. Af den samlede omsætning i forbindelse med filmproduktion i Skåne var Film i Skåne således involveret i næsten 60% af projekterne. Set i forhold til den relativt begrænsede støtte Film i Skåne har til rådighed (4,6 mio. kr. i 2002) er dette en relativt høj andel.

I en vurdering af Film i Skånes betydning for filmerhvervet og dermed regionaløkonomien i Skåne, skal det overvejes, hvorvidt projekterne ville være blevet gennemført helt eller delvist i Skåne, hvis ikke Film i Skåne støttede projekterne.

To argumenter taler for, at Film i Skåne har stor betydning for gennemførelsen af de projekter de støtter:

- Film i Skåne støtter en række smalle film, hvor den øvrige finansiering typisk kommer fra Svenska Filminstitutet og SVT. Mulighederne for at finde anden (regional) finansiering vurderes at være små.
- Hovedparten af finansieringen af filmprojekter kommer fra investorer uden for Skåne. At projekterne gennemføres i Skåne

¹ Beregningerne i dette afsnit er baseret på data fra Film i Skåne dækkende alle projektansøgninger indsendt i 2002.

indikerer, at Film i Skånes indsats har stor betydning for lokaliseringen.

Begge argumenter taler for, at projekterne ikke ville være blevet gennemført, eller ville være gennemført uden for Skåne, uden en indsats fra Film i Skåne. Specielt for lang-film gør dette sig gældende. For langfilmene antages det derfor, at Film i Skånes støtte er afgørende for placeringen af produktionen. En del af kort- og dokumentarfilmene ville være blevet produceret alligevel. Som et skøn for Film i Skånes betydning er det antaget, at alle langfilmene og halvdelen af kort- og dokumentarfilmene ville blive indspillet andre steder uden Film i Skånes støtte.

Som beskrevet indledningsvis bidrager Film i Skåne også til opbygning og vedligeholdelse af et attraktivt produktionsmiljø i Skåne. En del af omsætningen og forbruget i filmprojekter, der ikke modtager støtte fra Film i Skåne, skal således medregnes som en del af effekten af Film i Skånes indsats. Da der ikke eksisterer statistik eller undersøgelser, der kan give en indikation af denne betydning, er det antaget, at 25% af den øvrige filmproduktion kan henføres til Film i Skånes virke.

Med ovenstående antagelser om effekten af Film i Skånes støtte, er den samlede direkte og indirekte effekt beregnet i tabel 6 neden for. I 2002 trak Film i Skåne således et forbrug på 15 mio. kr. til regionen som følge af et indskud i filmproduktionen på 4,6 mio. kr.

Figur 5.1: Film i Skånes betydning for filmproduktionen i Skåne

	<i>Forbrug i Skåne</i>	<i>Andel(FIS)</i>	<i>Forbrug(FIS)</i>
Direkte støttede projekter	15 mio. kr.	80%	12 mio. SEK
Andre projekter	20 mio. kr.	25%	5 mio. SEK
Samlet	35 mio. kr.	49%	17 mio. SEK

De 17 mio. kr. er summen af de direkte og indirekte effekter. For at adskille de to typer af effekter er det nødvendigt at se på, hvor stor en del af det samlede forbrug, der er anvendt på underleverandører.

Denne andel er den indirekte effekt, og det resterende forbrug er således den direkte effekt.

Ud fra de ti projektbudgetter er det estimeret, hvor stor en andel af omkostningerne, der går til underleverandører til projekterne. Det er typisk inden for følgende kategorier, at der gøres brug af underleverandører: Udstyr (leje og køb), Kost, logi og transport samt effekter og redigering. Fordelingen på disse typer af underleverandører er givet i tabel 7 neden for.

Figur 5.2: Andel af samlet projektsum brugt på underleverandører

	<i>Procent af samlet projektsum</i>
Udstyr (Leje og køb)	21%
Kost, logi samt transport	9%
Effekter og redigering	8%
Udenfor kategori	6%
Samlet	44%

Note: Baseret på ti regnskaber

Leje og køb af udstyr er den største post, idet 21% af det samlede budget anvendes på denne udgiftspost. For de øvrige underleverandørposter er andelen stort set den samme – lige under 10%. Samlet er 44% af projektsommen gået til underleverandører.

Resultaterne gælder projekterne generelt, dvs. det er ikke muligt at opgøre, hvor stor en andel af den samlede efterspørgsel efter ydelser, der leveres af virksomheder i Skåne. Opdelingen i hhv. efterspørgsel i og uden for Skåne kan dog foretages for de tre langfilm Ulvepigen Tinke, Capricciosa samt Så vit som en snö, jf. tabellen nedenfor.

Figur 5.3: Andel af projektsum brugt på underleverandører for Ulvepigen Tinke, Capricciosa samt Så vit som en snö

	<i>Procent af samlet projektsum</i>
Udstyr (leje og køb)	10%
Kost, logi samt transport	8%
Effekter og redigering	-
Udenfor kategori	2%

Note: Baseret på Ulvepigen Tinke, Capricciosa samt Så vit som en snö

Samlet set er andelen af produktionsbudgettet der anvendes på underleverandører i Skåne 20%, dvs. væsentligt under den samlede andel på 44%, jf. ovenfor.

En sammenligning af tabel 7 og tabel 8 viser, at andelen af budgettet, der bruges på Kost, logi samt transport i Skåne er stort set den samme, hvilket viser disse ydelsers lokale fundament. For de øvrige omkostningskategorier falder andelen kraftigt, og Effekter og redigering falder helt bort, hvilket vil sige at disse omkostninger er lagt uden for Skåne. Dette understøtter regnskabsanalysen i kapitel 3, hvoraf det fremgik, at postproduktion kun i begrænset omfang finder sted inden for regionen. Konklusionen er derfor, at den del af effekter og redigering, der finder sted i Skåne, foretages af produktionsselskabets egne ansatte.

På baggrund af de ti regnskaber, der er anvendt til nærværende analyse kan det således konkluderes, at mellem 20% og 44% af den samlede omsætning i filmproduktion anvendes på køb af varer og serviceydelser i Skåne. 20% er et absolut minimumsskøn, da denne andel er baseret alene på regnskaber for langfilm, som generelt forbruger en mindre del i Skåne, sammenlignet med kort- og dokumentarfilm. 44% er et absolut maksimumsskøn, da dette er det samlede forbrug på underleverandører i film-produktionen.

Til opdelingen af den samlede effekt i direkte og indirekte effekter anvendes en andel på 24 pct. Andelen er beregnet som et vægtet gennemsnit af 20% og 44%, hvor lang-filmenes forbrug vægtes med 80%, da 80% af det samlede forbrug i Skåne kan henføres til kategorien af langfilm, jf. tabel 3.

Den direkte effekt af Film i Skånes indsats bliver dermed et forbrug på 12,9 mio. kr., og en indirekte effekt blandt underleverandører på 4,1 mio. kr. i Skåne.

5.2 Samlet effekt

Udover de direkte og indirekte effekter af filmproduktion, skaber produktionen afledte effekter gennem et øget forbrug som følge af øgede indkomster.

En præcis beregning af de afledte effekter kræver anvendelse af regionaløkonomiske, hvilket ligger uden for nærværende analyse. De afledte effekter beregnes derfor på baggrund af multiplikatorer anvendt i tidligere studier.

I 'Dansk Filmproduktion – Samfundsøkonomisk Effekt', Producentforeningen 2002, anvendes en multiplikator for den afledte effekt af omsætningen på 1,5². Denne multiplikator kan ikke ukritisk overføres til at gælde for Skåne, da multiplikatorens størrelse afhænger af økonomiens sammensætning, og de konkrete projekter, der analyseres.

Der er dog argumenter for multiplikatoren for den afledte effekt er af samme størrelsesorden i Skåne som i Danmark:

- Multiplikatoren for den indirekte effekt af filmproduktion i Skåne er 32% (4,1/12,9, jf. afsnittet ovenfor.). I undersøgelsen for Danmark findes en multiplikator på 34%.
- Filmproduktionen i Skåne er stærkt integreret med den øvrige filmproduktion i Øresundsregionen, herunder København.

At multiplikatoren for den afledte effekt af filmproduktion er 1,5 forekommer således at være et fornuftigt skøn for Skåne.

Tabellen nedenfor opsummerer de direkte, indirekte og afledte effekter på forbruget i filmproduktionen i Skåne, der kan henføres til Film i Skånes indsats. Samlet set udbetaler Film i Skåne filmstøtte på 4,6

² Størrelsen er fastsat på baggrund af tidligere danske og internationale studier af underholdningsindustriens betydning for samfundsøkonomien.

mio. kr., hvilket resulterer i en samlet meromsætning i Skåne på 19,4 mio. kr.

Figur 5.4: Effekt på omsætningen i Skåne som følge af tildeling af Film i Skånes tildeling af støtte på 4,6 mio. kr.

	<i>Direkte effekter</i>	<i>Indirekte effekter</i>	<i>Afledte effekter</i>	<i>I alt</i>
Forbrug i Skåne	12,9 mio. kr.	4,1 mio. kr.	2,4 mio. kr.	19,4 mio. kr.

Overordnet er der i Skåne beskæftiget omkring 400 personer med produktion af film. Det er dog ikke muligt nærmere at afgrænse, hvor stor en del af disse, der direkte er beskæftiget med projekter støttet af Film i Skåne. Dette skyldes først og fremmest, at filmarbejderne er projektansatte, og supplerer deres indkomst med arbejde uden for Skåne, og med arbejde, der ikke er forbundet med produktion af lang-, kort, eller dokumentarfilm, fx reklamefilm, TV og lignende.

Et groft skøn over beskæftigelseseffekten kan baseres på den gennemsnitlige løn (inkl. arbejdsgiverafgifter) for de direkte ansatte i filmbranchen og den gennemsnitlige omsætning pr. medarbejder for de indirekte og afledte effekter. De 12,9 mio. kr. er direkte løn til ansatte i filmbranchen. Med en gennemsnitsløn på 234.249 kr. årligt³ + sociale afgifter på 0,3282 * 234.249 giver dette en beskæftigelse på 41 personer. Dertil skal lægges den indirekte og afledte beskæftigelse, dvs. beskæftigede i andre brancher end filmbranchen. De samlede indirekte og afledte effekter udgør 6,5 mio. kr. Gennemsnitsomsætningen pr. ansat er i analysen af det danske filmhverv opgjort til 1 mio. kr. pr. fuldtidsansat. Hvis man antager den samme gennemsnitsomsætning pr. ansat i Skåne betyder det, at

³ Der er anvendt en årsløn på 234.249, der er beregnet som gennemsnitslønnen, inkl. provision og overtidsbetaling for tjenstemän og arbetere i branchen: "Utbildning og forskning, vård og omsorg, interressorg og religiösa samf, rekreation, kultur, sport og andra service" (SCB, august 2003)

der er en samlet beskæftigelseseffekt på ca. 47 fuldtidsansatte som følge af Film i Skånes tildeling af støtte.

Umiddelbart forekommer beskæftigelseeffekten at være begrænset, men det er i den forbindelse væsentligt at pege på, at Film i Skåne ikke blot har en beskæftigelsesmålsætning, men skal bidrage til kompetenceopbygning bredt inden for filmerhvervet i Skåne. Set i forhold til Film i Skånes formål er det derfor af større betydning, at støtten når ud til en bred kreds af filmarbejdere end at der skabes fuldtidsarbejde for få ansatte. Dette mål nås sandsynligvis, da de 47 fuldtidsstillinger er spredt på op til 400 ansatte, jf. indledningen til dette afsnit.

Ovenstående beregninger af effekten er sammenfattet i tabellen neden for.

Figur 5.5: Forbrug, beskæftigelse, indkomst og indkomstskat 2002 ved støtte på 1.000 kr.

	2002
Forbrug i Skåne i alt	4.217
Direkte forbrug (aflønning)	2.812
Forbrug hos underleverandører	900
Fuldtidsansatte	0,06
Indkomst	3.141
Indkomstskat	1.005

Indkomst: Der er anvendt en årsløn på 234.249, der er beregnet som gennemsnitslønnen, inkl. provision og overtidsbetaling for tjenstemän og arbetere i branchen 'Utbildning og forskning, vård o omsorg, intresseorg og religiösa samf, rekreation, kultur, sport og andra service' (SCB, august 2003)

Indkomstskat: Er beregnet ved en gennemsnitsskat på 32.2% (SCB 2003).

For hver 1.000 kr. Film i Skåne giver i støtte forbruges der 4.217 kr. i regionen, heraf 2.812 kr. direkte til aflønning af de ansatte i filmproduktionen, og 900 kr. forbruges som køb af ydelser hos underleverandører, dvs. andre virksomheder i Skåne. De 1.000 kr. i støtte giver i gennemsnit beskæftigelse til 0,06 fuldtidsansatte og en indkomst på 3.141 kr. Af denne indkomst betales 1.005 kr. i skat. At skatten overstiger det udbetalte støttebeløb skyldes, at den samlede

investering i produktionen er mindst det dobbelte af Film i Skånes støtte.

6. Makroøkonomiske effekter

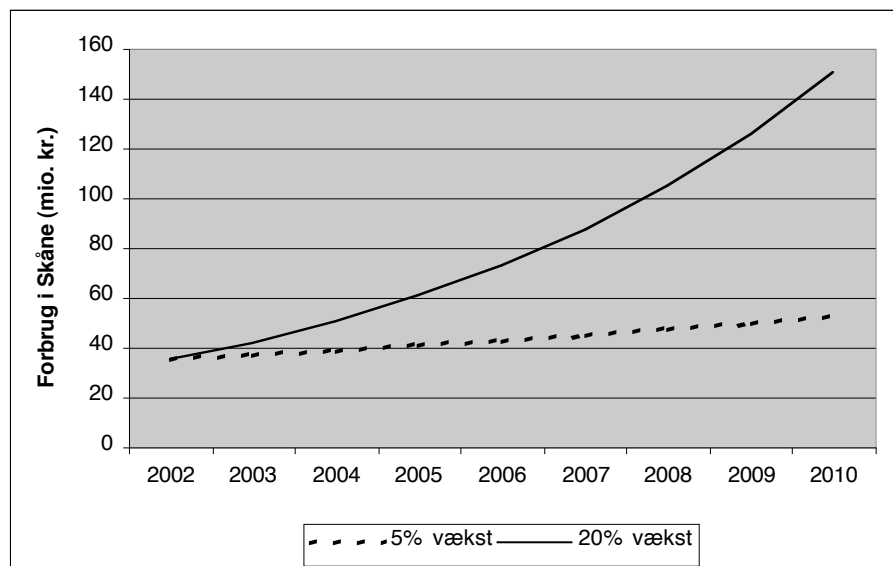
Afslutningsvis perspektiveres Film i Skånes rolle i forhold til det erhvervsmæssige potentiale, der forventes at ligge i filmproduktion i Øresundsregionen. Potentialet findes både i forhold til filmerhvervet, og for regionens erhvervsliv generelt.

Erhvervsmæssigt potentiale for filmbranchen

Filmbranchen i Danmark forventer en 10% vækst årligt i de kommende år. Da der er en høj grad af integration på tværs af Øresund, kan en lignende vækst forventes i Skåne.

For at illustrere mulige fremtidsscenarier for filmbranchen i Skåne benyttes to sæt af forventninger til den forventede vækst. Et pessimistisk bud på fremtiden i branchen er 5% vækst årligt, mens et optimistisk bud er en årlig vækst på 20%. Figuren neden for skitserer forskellen på de to scenarier i forhold til forbrug i skåne:

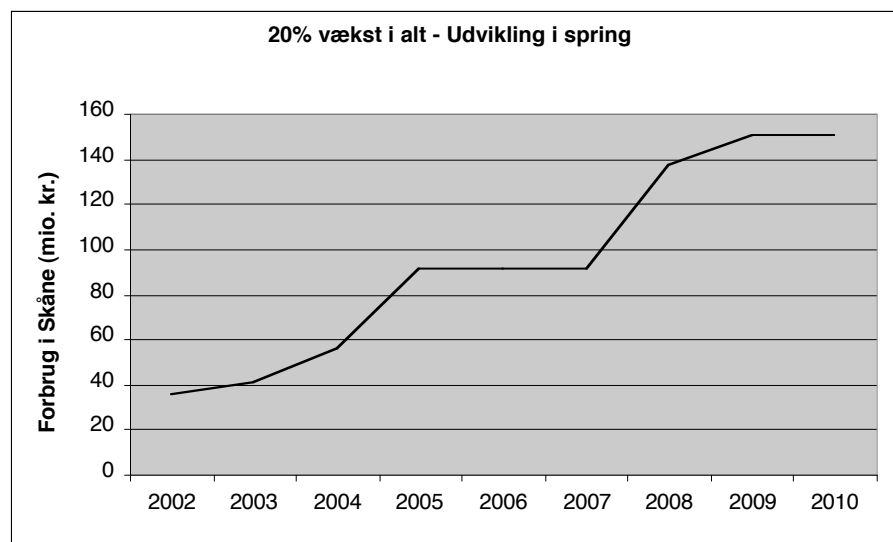
Figur 6.1: Udviklingen i forbruget i forbindelse med filmproduktion i et lav- og et høj-vækstscenarie



Ved en årlig vækst på 5% vil filmproduktionsbranchen i Skåne i 2010 have en omsætning på ca. 64 mio. kr. og et forbrug i regionen på ca. 52 mio. kr. Ved en årlig vækst på 20% vil forbruget i Skåne i 2010 være ca. 150 mio. kr., ud af et samlet forbrug på ca. 215 mio. kr. Lægges den afledte effekt til det mest optimistiske scenarie vil filmerhvervet i 2010 forbruge godt 175 mio. kr. i Skåne i 2010.

I ovenstående er der antaget en fast årlig vækst i filmproduktionen i Skåne. Erfaringerne fra andre erhvervsområder er, at udviklingen sjældent er lineær, men sker i spring. Det betyder, at der i nogle år vil være en meget kraftig vækst, efterfulgt af svag eller stagnerende vækst i en periode, hvor virksomheder og andre aktører konsoliderer sig på et økonomisk højere niveau. Nedenstående figur illustrerer dette. Det skal understreges, at der alene er tale om en illustration, da timingen og størrelsen af de enkelte spring er umulig at forudsige.

Figur 6.2. Forbruget i forbindelse med filmproduktion i et højvækstscenarie, hvor udviklingen foregår i spring



Hvor stor betydning Film i Skåne har og vil få for denne udvikling er det vanskeligt at vurdere på nuværende tidspunkt, men analysen i nærværende notat har vist, at der er tale om et engagement i en meget stor del af filmerhvervet. Og det må derfor også forventes, at

Film i Skåne vil være en vigtig brik i realiseringen af filmbranchens erhvervsmæssige potentiale fremover.

I dag går Film i Skåne ind i 10% af alle ansøgninger om støtte til filmprojekter svarende til 1-2 langfilmsprojekter om året. Set i lyset af Film i Skånes store engagement i filmerhvervet er der derfor grund til at tro, at bedre finansieringsmuligheder for filmproduktion i Skåne vil betyde, at der nås en kritisk masse og at langt flere projekter dermed realiseres i Skåne. På den baggrund forekommer en potentiel vækst på 20% ikke urealistisk.

Betydning for erhvervsudviklingen i Skåne

Kultursektoren er et af de områder, der oplever de største vækstrater for øjeblikket. Kultur og underholdning er i dag USAs største eksportsektor, og på globalt plan er handlen med kultur vokset fra 95 mia. dollars i 1980 til 387 mia. dollars i 1998, en vækst på over 300%. Det er et tegn på, at den kulturelle bevidsthed hos folk er stigende, og i forbindelse med det bliver kulturlivet i stigende grad en parameter, som folk tager i betragtning, når de vælger levested.

I mange områder kan der erkendes stigende samarbejder mellem kulturliv og erhvervsliv, og mange steder har dette medført en synergieffekt, der er kommet begge lejre til gode. Erhvervslivet har fået nye, kreative tilgange til forretningsførelsen, og kunstnerne er blevet mere markedsmindede i deres tilgang til kunsten.

Derfor er der lovende perspektiver i at indsætte kulturlivet i bred forstand og filmproduktionen i mere snæver forstand som vækstlokomotiv i Skåne. I samarbejde med filmproduktionsbranchen i København er der et kulturelt potentiale, som udadtil kan profilere regionen positivt.

Udvikling af kulturerhvervene har en direkte effekt på den økonomiske vækst i en region, men synergieffekter kan forventes at skabe endnu større værdi for regionen på længere sigt. Det skyldes, at kultur er med til at give regioner og byer et levende miljø, større livskvalitet og en stærkere profil udadtil.

Sammenhængen mellem et rigt kulturliv og den erhvervsmæssige udvikling i en region er dokumenteret af den amerikanske professor Richard Florida, der har påvist en stærk sammenhæng mellem tilstedeværelsen af kreative miljøer, investeringer og økonomisk vækst (det såkaldte creativity index). Forklaringen er, at et kreativt miljø tiltrækker ikke bare turister, men også dygtige medarbejdere, som igen tiltrækker investeringer. Teorien er indgående beskrevet i hans bestseller 'The Rise of the Creative Class'.